קידוש השם

(היסטאָרישע דראַמע פון שלום אש, אויסגעפיהרט פון מאָריס שווארץ)

פון ר. לייביש.

עס איז גאַנץ מעגליך אז גריבלען זיך אין קדוש השם און אויספיהרען אויף דער ביהנע — איז גאַרניט אזא פיינע זאַך. עס איז אפשר גיכער א חלול השם, ווייל זיינען דאָרט פאַראן זאַכען צו וועלכען מען טאָר זיך ניט צוריהרען. פאַר וועלכע מען דאַרף שטעהן מיט געבויגענע קעפּ און גאָר שווייגען און שווייגען.

איז אבער די זאַך שוין געשפּעלט געוואָרען אויף דער ביהנע, זיינען מיר שוין נאָך דעם געשעהענעם פאַקט — אויך פאַרעכטיגט צו געבען אַן איבערבליק וועגען דעם עניַן.

ביי די אומות העולם איז קדוש השם זעהר א זעלטענע זאַך. עס געשעהט איינמאָל אין יאָהרהונדערטער און האָט זיך גאָר געצעהלטע יהודים מקדש השם. קיין מאַסען ערשיינונג איז דאָס ביי זיי ניט. קיין מאַנידטעגליכע זאַך אודאי און אודאי ניט. דערפאַר מוזען זיי האבען אַן אנדער צוגאַנג צו דעם. דערפאַר מוז יעדער קדוש השם (אויב מען קען בכלל אַנרופען די געצעהלטע געשעהענישען אין זייער געשיכטע מיט דעם נאָמען) פאַררעכענט ווערען פאַר אַן אויסערגעוועהנליכער, פאַר א היסטאָרישער פאַסירונג און צוליעב דעם מוזען זיי האבען א באַונדערען אונטערגאַנג צו דער זאַך — מיט יראת הכבוד און מיט פחד.

דערמיט ערקלעהרט זיך וואָס יעדער געשעהענעיש פון דעם מין דיענען ביי זיי אלס א טעמע פאַר א היסטאָרישער טראַגעדיע אין פולען זין פון דעם וואָרט אַנהויבענדיג פון דראַמעס וועגען די העלדען פון טראַי און ענדיגענדיג מיט די דראַמעס וועגען זשאַן ד'אַרק.

גאַנץ אנדערש אבער איז דער ענין קדוש השם ביי אונז אידען.

ראשית האָט דאָס וואָרט ביי אונז אַן אנדער באַדייטונג. עס איז ניט גלייך דאָס אידישע מעריב דאָס דער לעבען צום גוי־אישען. ביי די גוים ווען איינער איז מקריב דאָס לעבען. ערוואַרטעט ער אז דורך דעם זאָל עפּעס געשעהן אויף דער וועלט. ער האָט א באַשטימטען ציעל אויף דער ערד וועלכען ער וויל דערגרייכען דורך זיין קדוש השם — למשל ער דענקט אז דורך דעם וואָס ער פאַרלירט זיין לעבען, וועט דאָס מיליטער פון זיין פאָלק געווינען די שלאַכט אדער דורך דעם וועט זיין פאָלק געווינען זיין באַפרייאונג.

מיט אידען איז אבער ניט אזוי.

דער אידישער קדוש השם איז אינגאַנצען צילאַן אויף וויי וויייט מיר נעהמען דיי וועלט אין אנבעטראַכט — און הערפאַר איז ער אפשר דערהויבענער. דער איד ווייסט אז זיין קדוש השם טוט קיין נעם קיין נוטס ניט און מיט דעם וואָס ער איז מקריב זיין לעבען וועט ניט זיין לאַנג און ניט די לאַנג פון זיין פאָלק פאַרבעסערט ווערען. ער טוט עס פון פולער האָפנונגסלאָזיגקייט. בשעת פילען יאוש און קיין שטראַהל פון עדישען גליק (זיינעם — אדער זיין פאָלקס) באַשיינט ניט זיין לעצטע קיינוטען. אזוי ארום קומט אויס אז בשעת דער נויאישער קדוש השם ווערט נעטאַן צוליעב קאַנקרעטע נוצען, זיינען די אידען מקדש השם צוליעב דעם פרינציפּ.

דער צווייטער אינטערעסאַנטער איז, ווי שוין אָנגעוויזען, די אפּסטייס.

ביי אידען איז קדוש השם דוקא א אפּטע פאַסירונג.

עס איז כמעט ביי אונז א טאָג־טעגליכע ערשיינונג און דערפאַר זיינען אידען שוין ווי צונעוואוינט צו דעם. אידען מאַכען זיך ניט קיין גרויסען וועזען פון דעם. עס קומט אויס א בשעת ביי גוים איז א חדוש ווען איינער איז מקריב זיין לעבען מיט"ן איינגעגעבען גוטען ווילען (עס רעדט זיך דאָ ניט פון די געהרג'עטע אויף די מלחמות, וועלכע זיינען צומייסטען געוואונגען צו דעם), איז ביי די אידען א חדוש ווען איינער איז ניט גרייט דאָס צו טאָן.

שרייבט איך די גאַנצע חקירה וועגען קדוש השם ניט צו דערוויזען די נויאישע קליינקייט און אונזער גרויסקייט — נאָר פשוט בכדי קלאָהרער צו מאַכען שוואַרץ'ס אויפפאַסונג פון דער זאַך לוט ווי זי האָט זיך אויסגעדריקט אין זיין פאָרשטעלונג פון שלום־אש'ס קדוש השם און ווי דער עולם האָט אויפגענומען די פאָרשטעלונג.

דער עולם, כאָטש ער האָט אַרומגעוויזען געוואַלדיגען אינטערעס, איז אבער ניט צו שטאַרק נתפעל געוואָרען. דאָס איז געווען ניט ווייל די פאָרשטעלונג איז געווען ניט גוט, נאָר פשוט ווייל דער עולם איז צונעוואוינט צו קדוש השם אלס א געוועהנליכע ערשיינונג. ווערט א איד ניט נתפעל ווען ער זעהט א צווייטען אידען אנטאַן א טלית, ווייל ער זעהט דאָס אפּט, פאַרוואָס זאָל ער נתפעל ווערען ווען ער זעהט איהם מקדש השם זיין. מען קען זיך משער זיין אז א גאָר־גאָר נרויסע טייל פון דעם עולם, וואָס איז אַנוועזענד און געווען ביי דער פאָרשטעלונג, האָט געזעהן די בילד ניט צום ערשטען מאָל. זעהען ווי צוואוולדעטע קאַזאַקען קוילענען אידען, איז ביי זיי געווען ניט קיין נייעס. זיי האָבען דאָס פריהער געזעהן ניט אויף דער ביהנע, נאָר אין לעבען. יעדער איינער פון זיי האָט מסתמא ביינעוואוינט א פּאָגראָם און אפשר מעהר פון איינעם — האָבען זיי זיך ניט געחדושט אויף דער פאָרשטעלונג. עס איז ניכער אויסגעקומען ביי זיי ווי א נאַטירליכע זאַך: אז עס זיינען דאָ קאַזאַקען אויף דער וועלט און אידען זיינען זייערע שכנים, איז גאַנץ פאַרשטענדליך אז די קאַזאַקען זאָלען הרגענען די אידען. אזוי איז דאָס געווען צוריק מיט הונדערטער יאָהרען, אזוי איז דאָס געשעהן ערשט צוריק מיט צעהן יאָהר — בשעת די אַרקראינער שחיטות פון 1919, און ווי עס וועט ווייטער זיין, ווייסט איין נאָט.

אלענפאלס איז דאָס א גאַנץ געוועהנליכע זאַך און עס איז ניטא אויף וואָס צו וואונדערען זיך. איז דאָס באמת געווען אינטערעסאַנט ניט נאָר צו בעאַכטען די פאָרשטעלונג, נאָר אויך צוקוקען זיך, צו דער האַלטונג פון א טויזענט־קעפּיגען עולם ביי יעדען איינעם פון וועלכען די פאָרשטעלונג איז געווען א פערזענליכע איבערלעבונג.

עס איז אויך געווען זעהר אינטערעסאַנט צו זעהן אין דער אמעריקאַנער פּרעסע די באַמערקונגען פון עולם, זייערע געשפּרעכען וועגען דער פאָרשטעלונג — ווי למשל, "אז ביי אונז אין שטאַדט איז געווען די שחיטה". אדער "ווען מען האָט מיך געוואָלט הרגענען", אדער "די קאַזאַקען וואָס האָבען ביי אונז געמאַכט דעם פּאָגראָם" א. א. וו.

עס וואָלט אפשר זיך געלוינט צו שרייבען נאָר א באַריכט וועגען די געשפּרעכען פון עולם, ווייל דאָ האָבען מיר געהאַט א זעלטענע געלעגענהייט צו קענען די באַציהונג פון פאָלק צו קדוש השם.

די געשפּרעכען זיינען געווען א שלי־סעל צו דער פאָלקס־פּסיכאָלאָגיע. פון וועלכער די פאָרשטעלונג־האָט גערארפט זיין נאָר אן אפשפּינלונג.

— אין נאָך אלעמען, עס איז דאָך פאַרט אינטערעסאַנט צו זעהן ווי דאָס פאָלק רעאגירט אויף זיינע פערוועגליכע בלוטיגע איבערלעבונגען.

אבער לאָמיר זיך אומקעהרען צו דער פאָרשטעלונג און צו שוואַרץ'ס אויפפיהרונג.

ווי באַקאַנט ענטהאַלט יעדער פאָרשטעלונג צוויי עלעמענטען:

ערשטעס זיינען פאַראַן די רייד וואָס דער בעל־המחבר לענט אריין אין מויל פון די שפּיעלער — דאָס איז די גערעדטע טייל פון דער פאָרשטעלונג.

צווייטענס זיינען פאַראַן די דעקאָראַציעס, קליידונג, בילדער און מיסיקע פון די שפּיעלער. דאָס אלעס איז בעיקר זייערע איינענע שאַפונג. דאָס איז די געוועהנע טייל פון דער פאָרשטעלונג וואָס דאַרף צופרידענשטעלען די אויגען.

קען מען ניט זאָגען, אז די גערעדטע טייל איז געווען אומעטום גלענצענד — פאַל איז דאָס פשוט ניט געווען מעגליך פאַר מעגשליכע כחות אויסצוברענגען דאָס וואָס דער מחבר האָט געוואָלט. דערפאַר זיינען אפט ניט געלונגען די מאַסען־אויסגעשריען "פאַר אונזער תורה און אונזער אמונה" — זיי זיינען געווען צו מעבאַניש. דאָס זיינען פון הלל אין דער לעצטער סצענע איז אויך ניט געווען גענוג איבערצייגענד. דאָס זיינען איז געווען שעהן פון א הזנישען שטאַנדפּונקט, עס האָט זיך אבער ניט געפיהלט דאַרט דער קידוש השם, די אויסערגעוועהנליכע אומשטענדען. אזוי זיינען מען יעדען יום טוב אין די שוהלען.

מען קען אָנווייזען נאָך אויף פיעל פּרטים וואָס זיינען געווען ניט איבערגענומען אין דער־גערעדטער טייל פון דער פאָרשטעלונג.

דערפאַר אבער איז כמעט נאַרניט פאַראַן וואָס אויסצוזעצען קענען דער נעטייזיגער, אָדער דער געוועהנענער טייל. עס וויייזט זיך אויס אז שוואַרץ האָט פאַרשטאַנען, אז ער האָט פאַר זיך ניט אזוי א היסטאָרישע טראַגעדיע, נאָר א היסטאָרישען דענקמאָל, דאָס הייסט, ער דאַרף אַוועקשטעלען א גראַנדיעזען דענקמאָל נאָך א גרויסער תקופה פון אונזער לעבען, אין קדוש השם.

דערפון האָט זיך גענומען די גאַנצע מאַזעשיסטקייט פון דער פאָרשטעלונג — און דערפאַר איז די פאָרשטעלונג אויס־געקומען אזוי גראַנדיעז.

איז כדאי צו באַמערקען אז טאַקע אין דער זעלבער אויבענדערמאָהנטער סצענע, וואו דאָס זיינען איז געווען ניט אזוי גאַלענדיג, איז די געוועהנע בליד־געווען אויסערגעוועהנליך. דאָס אָנקענען שטעלען פון דער שוואַרץ אוועקגעלייגט אלע כחות און די געוועהנע טייל זאָל אַרויסקומען וואָס מעהר פאַרפאָלקאָמט און בולט'ער.

דאָס איז גראַדע געווען ניט קיין לייכטע אויפגאַבע. ווייל א חוץ דעם אלעמען האָבען די בילדער אויך באַדאַרפט אויסקומען היסטאָרישע ריכטיג. מוז מען צוגעבען אז שוואַרץ האָט דאָ גלענצענד ערפילט ביידע אויפגאַבען.

אנהויבענדיג פון אידישען שענק און ענדיגענדיג מיט'ן נעצעלט פון סאַטניק קריוואַנאָס איז אלעס געווען היסטאָרישע ריכטיג ביז די קלענסטע דעטאַלען. דאָס זעלבע, איז אויך געווען דער גרעס און די קליידונג פון די אַקטיאָרען.

דער מגיד און להבדיל, דער פּוילישער מאַגנאַט, מענדעל און יעדעס, ר' זכריה און מאַקושא — אלע זיינען געווען לעבעדיגע דענקמעלער פאַר גאַנצע שיכטען באַפעלקערונג פון יענער צייט.

פון דעם שטאַנדפּונקט זענען אויך גלענצענד אויסגעקומען די מאַסען סצענע. דאָ האָט וויעדער אמאָל שוואַרץ געוואָלט וויזיט אויס אַרויסברענגען ניט די היסטאָרישע טראַגעדיע מיט איהר גרויסען פאַטאַס און געהויבענקייט, נאָר דעם גייסט פון אידישען קדוש השם. איז טאַקע דער דערפאַר געווען אין דער פאָרשטעלונג פעהל מעהר כמעט אידיליש רוהיגקייט, ווי דינאַמישקייט.

שוואַרץ האָט באַוויזען אז ניט אומרוה נאָר בטחון באַהערשט די תקופה. דער בטחון האָט ארומגענומען די גאַנצע פאָרשטעלונג מיט עפּעס א מין פאַרגליווערט־קייט — אזוי וואָלט נעדאַרפט אויסקוקען א שטורם אין דעם ים הקרח.

פון איין זייט זיינען געווען די איבערלעבונגען, די עמאָציעס פון די יחידים וועלכע לעבען ווי געוועהנליכע מענשען און ווילן ניט שטאַרבען — עס האָט זיך געפיהלט דער גאַנצער שטורם פון זייערע איבערלעבונגען. אבער דאָס אלעס איז געווען ווי איינגעהילט אין קאַלטען בטחון. איז דער שטורם פאַרגענומען אין דער טיעף.

פון אויבען האָט זיך געוועהן נאָר די רוהיגע קאַלטקייט פון היסטאָרישען בטחון און קדוש השם.

דערפון האָט זיך גענומען די גאַנצע מאַזעשיסטקייט פון דער פאָרשטעלונג — און דערפאַר איז די פאָרשטעלונג אויס־געקומען אזוי גראַנדיעז.

איז כדאי צו באַמערקען אז טאַקע אין דער זעלבער אויבענדערמאָהנטער סצענע, וואו דאָס זיינען איז געווען ניט אזוי גאַלענדיג, איז די געוועהנע בליד־געווען אויסערגעוועהנליך. דאָס אָנקענען שטעלען די הייליגע אידען, וואָס געהען רוהיג באַגעגענען דעם טויט, מיט די שכורע גוים מיט זייערע צלמים איז געווען א גלענצענד בילד.

אין דעם בילד האָט מען בולט אויסגעזעהן דעם אזוי גערופענען היסטאָרישען מוסר השכל — אז די שוואַרץ און שוצלאַזע אידען זיינען פיעל שטאַרקער פון די באַוואַפענטע גוים און וועלען זיי איבערקומען.

דאָס זעלבע איז אויך געשעהן אין דער סצענע וואָס צווישען דעם קאַזאַק יעדעס און זיין אידישער געפאַנגענער. הגם די גערעדטע ווערטער זיינען ניט געווען איבערצייגענד, איז אבער דאָס בילד אלס נאַנצעס געווען אויסערגעוועהנליך דערהויבען און טראַגיש.

געוויס מען וואָלט געקענט אויך אין דער געוועהנענער טייל אָנווייזען איינינע קליינע חסרונות (ווי למשל, דער סימבאָלישער טאַנץ פון די אידישע ווייבער) אבער דאָס איז ניט וויכטיג. וויכטיג איז געווען די געוועהנע טייל אלס איין גאַנצעס — און פון דעם שטאַנדפּונקט, איז די געווען באמת גראַנדיעז.

און איצט ווענען די שפּיעלער זעלבסט.

מיז מען צוגעבען אז אויב שוואַרץ'ס שפּיעלער שפּיעלען גוט און יעדער פאָרשטעלונג, האָבען זיי אין דער פאָרשטעלונג געשפּיעלט ממש וואונדערבאַר.,

יעדער איינער פון זיי אפילו די וואָס האָבען געהאַט קלענערע ראָלען (ווי משה שטראַסבערג אלס דער פּאַפּ און ס. לערנער אלס הלל), האָבען וויייזט אויס געוואוסט אז זיי דאַרפען אַרויסברענגען היסטאָרישע טיפען — און זיי האָבען דאָס גלענצענד באַוויזען.

עס איז כמעט אוממעגליך געווען צו געפינען א חסרון אין שפּיעלען פון יעדען איינעם פון זיי — אויף ווי ווייט דאָס שפּיעלען איז געווען אָפּהענגיג פון זיי

זיי האָבען אלע פאַרדיענט די גרעסטע לויב. אלע, אלע — לאַזאַר פריד אלס דער מגיד, יודעל דובינסקי אלס מענדעל, חנה אפּעל אלס מאַרושא און אזוי אויך אלע איבעריגע שפּיעלער — וועמען דאָס פלאַץ ערלויבט דאָ ניט צו דערמאָהנען — האָבען ממש באַוויזען וואונדער אין זייער דער מגיד, יודעל דובינסקי אלס מענדעל, חנה אפּעל אלס מאַרושא און אזוי אויך אלע איבעריגע שפּיעלער — וועמען דאָס פלאַץ ערלויבט דאָ ניט צו דערמאָהנען — האָבען ממש באַוויזען וואונדער אין זייער שפּיעלען, און באַוונדער אין איבערגעגעבען דאָס היסטאָרישקייט פון די טיפען.

און צום שלום א פּאָר ווערטער, וועגען שנייידעריל. מאָרים שוואַרץ האָט דאָ נעהאַט זעהר א שווערע ראָלע. בשעת אלע האָבען געהאַרפט אויפפיהרען פאָרשטעלונג־ליכע היסטאָרישע טיפען האָט שוואַרץ גע־

(טאַרזעצונג אויף פייזיש 3)

פאַרזוכט און איה וועט פיטלען א נייעם טעם

Orange-CRUSH

קאָכען שעדיגט דעם טעם און פאַרניכטעט פרישע ארענדיש זאַפט און זאַפטיגע צעלען.

דער זאַפט און זאַפטיגע צעלען וועלכעס ווערט גענוצט אין ארענדיש קראַש איז פריש און ניט געקאָכט.

צו די וואָס האָבען פאַרנאָכלעסיגט צו טאָן זייער פליכט צום ציון אפּיעל

דער ציון אפּיעל האָט דערגרייכט די ברייטע אידישע מאַסען דאָ, דורכ'ן גראַנטעזען באַנקעט אין קינג עדוואַרד האָטעל, וואו דער גרויסער אידישער טרי־ביון דר. וויז, האָט אפּעלירט צום הינען אידעניטעס אז זיי זאָלען הערען די שטימע פון ציון און דעם רוף פון אידישען פאָלק, דאָ, גוועלף, מיטשענער, סט. קעטרינס און ניאַגרא פאַלס.

נעקסטע וואָך וועט מר. כרמל באַוכען פיטערבאָראָ, אנסאַנוויל און קאַרנוואָל. ער וועט אויך אָפּגעבען עפליכע טעג פאַר ווינדזאָר, און דאַן וועט ער מאַכען א טור איבער די פאָלגענדע שטעדט: סאַרסט־מערי, פאַרבורי, טימינס און נאָרט בעי.

די אויפגאַבע פון דעם טור איז, ערשטענס, צו פאַרענדיגען די קאַמפּיינס פון פאַראיינינטען ארץ ישראל אפּיעל, צווייטענס צו פאַרשטאַרקען און באַפעסטיגען די עקזיסטירענדע ציוניסטישע גרופּען. דריטענס, צו אָרגאַניזירען נאַציאָנאַל פאָנד קאַמיטעס.

נאָכ'ן שלום פון דעם אויסגערעכענטען טור, וועט מר. כרמל אָפּגעבען א פאָרלעזונג פון באַריכט מיט אלע איינצעלהייטען צו די ראַיאָן קאַמיטע און אויך צום נאַציאָנאַלען פאָנד קאַמיטעס.

אין דער טאָראָנטאָ אראַנזשירט א מיטינג צו פייערען דר. הערצל'ס יאָהרצייט זונטאָג דעם 5־טען יולי, כ' תמוז. ביי דער געלעגענהייט וועלען די רעדנער ערקלעהרען די אויפגאַבען פון דעם ציוניסטישען קאָנגרעס פון דעם ציוניסטישען קאָנגרעס ווען מען וועט אָפּגעהאַלטען אין באַזעל, וואו דר. הערצל האָט ערשטענס דעם ערשטען ציון קאָנגרעס מיט 34 יאָהר צוריק. דער מיטינג וועט אָפּגעהאַלטען וועגען אין גאַרטען פון ציון אינסטיטוט.

די קאָמיטע פון „נאַציאָנאַל פאָנד" באַשטעהט פון פאַרטרעטער פון 50 אָרגאַניזאַציעס. עס איז צו ערוואַרטען דאָס די אלע ציון פריינטליכע אָרגאַניזאַציעס וועלען זיין פאַרטראָטען ביי דעם הערצל יאָהרצייט מיטינג.

יצחק כרמל'ס טור איבער דער פּראָווינץ

יצחק כרמל, דירעקטאָר פון דעם אַנטעריאָר ראַיאָן, אונטערנעהמט א טור איבער דער פּראָווינץ. זונטאָג און מאָנטאָג וועט ער זיין אין האַמילטאָן, דינסטאָג מיטוואָך און דאָנערשטאָג אין לאָנדאָן, גוועלף, פּיטערבאָראָ, סט. קעטרינס און ניאַגרא פאַלס.

נעקסטע וואָך וועט מר. כרמל באַוכען פיטערבאָראָ, אנסאַנוויל און קאַרנוואָל. ער וועט אויך אָפּגעבען עפליכע טעג פאַר ווינדזאָר, און דאַן וועט ער מאַכען א טור איבער די פאָלגענדע שטעדט: סאַרסט־מערי, פאַרבורי, טימינס און נאָרט בעי.

די אויפגאַבע פון דעם טור איז, ערשטענס, צו פאַרענדיגען די קאַמפּיינס פון פאַראיינינטען ארץ ישראל אפּיעל, צווייטענס צו פאַרשטאַרקען און באַפעסטיגען די עקזיסטירענדע ציוניסטישע גרופּען. דריטענס, צו אָרגאַניזירען נאַציאָנאַל פאָנד קאַמיטעס.

יצחק כרמל'ס טור איבער דער פּראָווינץ

יצחק כרמל, דירעקטאָר פון דעם אַנטעריאָר ראַיאָן, אונטערנעהמט א טור איבער דער פּראָווינץ. זונטאָג און מאָנטאָג וועט ער זיין אין האַמילטאָן, דינסטאָג מיטוואָך און דאָנערשטאָג אין לאָנדאָן, גוועלף, פּיטערבאָראָ, סט. קעטרינס און ניאַגרא פאַלס.

נעקסטע וואָך וועט מר. כרמל באַוכען פיטערבאָראָ, אנסאַנוויל און קאַרנוואָל. ער וועט אויך אָפּגעבען עפליכע טעג פאַר ווינדזאָר, און דאַן וועט ער מאַכען א טור איבער די פאָלגענדע שטעדט: סאַרסט־מערי, פאַרבורי, טימינס און נאָרט בעי.

די אויפגאַבע פון דעם טור איז, ערשטענס, צו פאַרענדיגען די קאַמפּיינס פון פאַראיינינטען ארץ ישראל אפּיעל, צווייטענס צו פאַרשטאַרקען און באַפעסטיגען די עקזיסטירענדע ציוניסטישע גרופּען. דריטענס, צו אָרגאַניזירען נאַציאָנאַל פאָנד קאַמיטעס.

נאָכ'ן שלום פון דעם אויסגערעכענטען טור, וועט מר. כרמל אָפּגעבען א פאָרלעזונג פון באַריכט מיט אלע איינצעלהייטען צו די ראַיאָן קאַמיטע און אויך צום נאַציאָנאַלען פאָנד קאַמיטעס.

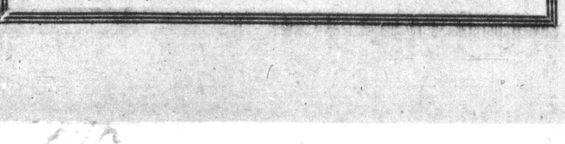

מאָדערנע געשליפענע ברילען

צוליעב דעם דערפאָלג פון אונזער דערעפענונג אנאנסמענט, וועלען מיר פאַרוועצען אונזער ספּעשעל אָפּער פאַר

בלויז נאָך איין וואָך

פאַר $7.50

א נייער אסאָרטמענט פון אנדערע טיפען ראַמען, קאַמפּליט מיט לעזע און נייי־גלעזער פאַר $3.95

דר. ל. לואיס

אָפּטיקאַל פאַרלאָר

3 עדעלייד סטריט, איסט

א ספּעשעל ריזולטאַט אויף פּרעסקריפּשאָנס פון האָספּיטאַלס.

וועדט א שערהאַלדער!

— אין דער —

וואירקמענס קאָאָפּעראַטיוו קרעדיט אסאָסיאיישאָן

צו אלע אידען פון טאָראָנטאָ! איהר האָט יעצט א געלעגענהייט צו באַקומען געלט פאַר א האַלב יאָהר ווען איהר ווערט א שערהאַלדער אין דער וואירקמענס קאָאָפּעראַטיוו קרעדיט אסאָסיאיישאָן אלע, וועלכע קויפען שערס פון יעצט ביז דעם 15־טען יולי, 1931 באַקומען פּראָצענט פאַר די פולע זעקס חדשים פון דעצעמבער, 1930 ביז יולי, 1931.

א שער איז 10 דאָלאַר, ווי שטענדיג.
ראַיעל און פּינקטליך.

חלואות צו שערהאַלדערס צו יעדער צייט בלויז 5 פּראָצענט

פאַר אינפאָרמאַציע ווענדט זיך צו:

ה. פּאָסטעל, פּרעזידענט.

354 ספּעדיינע עוועניו

באָארד אָף דירעקטערס.

דער יוניסטישער ציוניסטישער

א וואָך אין דער ציוניסטישער באַוועגונג

א וועכענטליכער איבערבליק איבער דער טעטיגקייט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַנטאַריאָ

פון יצחק כרמל.

אָרגאַניזאַציאָנס דירעקטאָר פון ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַנטאַריאָ.

דער אָפּשיד אוועגנט פאַר וויינגאַל און ראָזענבערג

דער ציון קאָנסיל פון טאָראָנטאָ האָט געגעבען א אָפּשיד אוועגנט צו דעם הינען ציון קאָנגרעס דעלעגאַט מאיר וו. וויינגאַל, און צום אלטערניי הענרי ס. ראָזענבערג, אין ציון אינסטיטוט, לעצטען מיטוואָך אוועגנט.

דער אוועגנט איז אבער ניט פאַרווענדעט געוואָרען פאַר א „זיי געווינט ווינשעוואַניעס" עס איז געווען אן אוועגנט וואו מען האָט דיסקוטירט קאָנגרעס פּראָבלעמען, אָפּגעגעבען באַריכטען פון דער זיצונג פון נאַציאָנאַלען קאָנסיל אין אטאַווא. פאַרהענען זונטאָג, וואו עס איז געשליכטעט געוואָרען א סך געלעזענען וואָס האָט געדראָהט צו שטערען דעם שלום אין ציוניסטישען לאַגער, אין אנדערע ווערטער אין דער פאַרשטעלונג פון אַנטאַריאָ.

מר. וויינגאַל האָט געהאַלטען א פּראָגראַם רעדע, ער האָט ערקלעהרט זיין ציוניסטישען אני מאמין, ער האָט געזאָגט, אז ער וועט שטימען פאַר דר. וויצמאַן אלס פּרעזידענט, אויב ער איז נאָר ווילנ אנצונעהמען די פיהרערשאַפט; אין ציוניסטישע עקזאַמישע פראַגען שטעהט ער — וויינגאַל — מיט דער הסתדרות אין ארץ ישראל.

עס איז אויך פאַרגעקומען א לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען אנטייל גענומען אלעקס שאַטץ, מ. קרעמער, ס. הערריס, מ. געלבער, א. ראָגאָל, מרס. ל. שווארץ, ה. לאַזאַרעסקאַ, רבי סעמיועל סאַקס, מ. גוראָוויסקי, ס. גראָס.

דער באַריכט פון איצטיגען ארץ ישראל קאָמפּיין איז אָפּגעגעבען געוואָרען פון וויינגאַל, ער האָט אנגעוויזען אז דער קאָמפּיין טאָר זיך ניט שלייפען אויס אין א גאַנצען יאָהר, ווייל דאָס איז אנגעוויזען אויף דער הייליגער ציון קאָנגרעס אין דער אַרייגינגס אויס אין אַנטאַריאָ.

מר. וויינגאַל האָט געהאַלטען א פּראָגראַם רעדע, ער האָט ערקלעהרט זיין ציוניסטישען אני מאמין, ער האָט געזאָגט, אז ער וועט שטימען פאַר דר. וויצמאַן אלס פּרעזידענט, אויב ער איז נאָר ווילנ אנצונעהמען די פיהרערשאַפט; אין ציוניסטישע עקזאַמישע פראַגען שטעהט ער — וויינגאַל — מיט דער הסתדרות אין ארץ ישראל.

עס איז אויך פאַרגעקומען א לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען אנטייל גענומען אלעקס שאַטץ, מ. קרעמער, ס. הערריס, מ. געלבער, א. ראָגאָל, מרס. ל. שווארץ, ה. לאַזאַרעסקאַ, רבי סעמיועל סאַקס, מ. גוראָוויסקי, ס. גראָס.

דער באַריכט פון איצטיגען ארץ ישראל קאָמפּיין איז אָפּגעגעבען געוואָרען פון וויינגאַל, ער האָט אנגעוויזען אז דער קאָמפּיין טאָר זיך ניט שלייפען אויס אין א גאַנצען יאָהר, ווייל דאָס איז אנגעוויזען אויף דער הייליגער ציון קאָנגרעס אין דער אַרייגינגס אויס אין אַנטאַריאָ.

מר. וויינגאַל האָט געהאַלטען א פּראָגראַם רעדע, ער האָט ערקלעהרט זיין ציוניסטישען אני מאמין, ער האָט געזאָגט, אז ער וועט שטימען פאַר דר. וויצמאַן אלס פּרעזידענט, אויב ער איז נאָר ווילנ אנצונעהמען די פיהרערשאַפט; אין ציוניסטישע עקזאַמישע פראַגען שטעהט ער — וויינגאַל — מיט דער הסתדרות אין ארץ ישראל.

עס איז אויך פאַרגעקומען א לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען אנטייל גענומען אלעקס שאַטץ, מ. קרעמער, ס. הערריס, מ. געלבער, א. ראָגאָל, מרס. ל. שווארץ, ה. לאַזאַרעסקאַ, רבי סעמיועל סאַקס, מ. גוראָוויסקי, ס. גראָס.

דער באַריכט פון איצטיגען ארץ ישראל קאָמפּיין איז אָפּגעגעבען געוואָרען פון וויינגאַל, ער האָט אנגעוויזען אז דער קאָמפּיין טאָר זיך ניט שלייפען אויס אין א גאַנצען יאָהר, ווייל דאָס איז אנגעוויזען אויף דער הייליגער ציון קאָנגרעס אין דער אַרייגינגס אויס אין אַנטאַריאָ.

מאיר וויינגאַל און הענרי ראָזענבערג אָפּגעפאָהרען צום ציון קאָנגרעס

מאיר וויינגאַל, רעדאַקטאָר פון „רושואיש סטענדערד" און פּרעזידענט פון ציוניסטישען ראַיאָן פון אַנטאַריאָ, און הענרי ס. ראָזענבערג צוזאַמען מיט זיין פרוי, זענען מיטוואָך ביינאַכט אָפּגעפאָהרען פון יוניאָן דיפּאָ קיין ניו יאָרק, פון דאָרטען רייזען זיי אָפּ צום אלוועלטליכען ציוניסטישען קאָנגרעס אין באַזעל. מר. און מרס. ראָזענבערג פאָהרען דאָ אָפּ קיין ארץ ישראל אויף א באַזוך, זיי וועלען זיך אין ארץ ישראל באַגעגענען מיט מר. און מרס. ערי געלבער וואָס פאַרווייילען איצט דאָרט. אזוי וועט דער „ציון קאָנסיל" פון טאָראָנטאָ האָבען אין ארץ ישראל הייגטיגען זומער דעם פּרעזידענט און וויס־פּרעזידענט פון ציון קאָנסיל.

ביים דיפּאָ מיטוואָך ביינאַכט איז געווען פאַרזאַמעלט א גרויסער עולם פון פריינט און ציוניסטישע עסקנים וואָס זענען געקומען זיך געזעגענען מיט טאָלאָנטפאָלען זשורנאַליסט, רעדאַקטאָר און ציון פיהרער מר. וויינגאַל, און מר. און מרס. ראָזענבערגביידע גוטע און טיכטיגע ציוניסטישע עסקנים.

הערצל יאָהרצייט זונטאָג יולי 5־טען

די „נאַציאָנאַל פאָנד קאָמיטע" פון ציון האָט געהאַלטען א פּראָגראַם רעדע, ער האָט ערקלעהרט זיין ציוניסטישען אני מאמין, ער האָט געזאָגט, אז ער וועט שטימען פאַר דר. וויצמאַן אלס פּרעזידענט, אויב ער איז נאָר ווילנ אנצונעהמען די פיהרערשאַפט; אין ציוניסטישע עקזאַמישע פראַגען שטעהט ער — וויינגאַל — מיט דער הסתדרות אין ארץ ישראל.

עס איז אויך פאַרגעקומען א לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען אנטייל גענומען אלעקס שאַטץ, מ. קרעמער, ס. הערריס, מ. געלבער, א. ראָגאָל, מרס. ל. שווארץ, ה. לאַזאַרעסקאַ, רבי סעמיועל סאַקס, מ. גוראָוויסקי, ס. גראָס.

דער באַריכט פון איצטיגען ארץ ישראל קאָמפּיין איז אָפּגעגעבען געוואָרען פון וויינגאַל, ער האָט אנגעוויזען אז דער קאָמפּיין טאָר זיך ניט שלייפען אויס אין א גאַנצען יאָהר, ווייל דאָס איז אנגעוויזען אויף דער הייליגער ציון קאָנגרעס אין דער אַרייגינגס אויס אין אַנטאַריאָ.

מר. וויינגאַל האָט געהאַלטען א פּראָגראַם רעדע, ער האָט ערקלעהרט זיין ציוניסטישען אני מאמין, ער האָט געזאָגט, אז ער וועט שטימען פאַר דר. וויצמאַן אלס פּרעזידענט, אויב ער איז נאָר ווילנ אנצונעהמען די פיהרערשאַפט; אין ציוניסטישע עקזאַמישע פראַגען שטעהט ער — וויינגאַל — מיט דער הסתדרות אין ארץ ישראל.

עס איז אויך פאַרגעקומען א לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען אנטייל גענומען אלעקס שאַטץ, מ. קרעמער, ס. הערריס, מ. געלבער, א. ראָגאָל, מרס. ל. שווארץ, ה. לאַזאַרעסקאַ, רבי סעמיועל סאַקס, מ. גוראָוויסקי, ס. גראָס.

דער באַריכט פון איצטיגען ארץ ישראל קאָמפּיין איז אָפּגעגעבען געוואָרען פון וויינגאַל, ער האָט אנגעוויזען אז דער קאָמפּיין טאָר זיך ניט שלייפען אויס אין א גאַנצען יאָהר, ווייל דאָס איז אנגעוויזען אויף דער הייליגער ציון קאָנגרעס אין דער אַרייגינגס אויס אין אַנטאַריאָ.

פון די קוילען מינען

דירעקט צו אייך אין קעלער

פאַרגרייט זיך מיט קוילען יעצט איידער עס ווערט טייערער

איהר דאַרפט ניט צאָלען קיין פאַרמיטלערס פּרייז. שטעלט זיך גלייך מיט אונז אין פאַרבינדונג און עס וועט זיך אייך באַצאָלען.

טעלעפאָנירט אונזער מר. דאידוש

וועלכער איז אייך גוט באַקאַנט און ער וועט אייך איינשפּאָרען א סך געלט

טוט עס גלייך.

קוילען		קאוק	
איי	$13.75	סטאוו	$11.00
סטאוו	14.00	נאט	11.00
נאט	14.00	רענדזיש	10.00

פאַקולטאַטיוו סטאוו — $10.50

YALE FUEL COMPANY

122 BROCK AVENUE, -- TORONTO

PHONES: MELROSE 3571—3572

EVENINGS: Phone HILLCREST 8533.